

ZAKÁZANÁ LÁSKA

MIROSLAV

VÁLEK

PERFEKT

ZAKÁZANÁ
LÁSKA
MIROSLAV
VÁLEK

ZAKÁZANÁ LÁSKA

MIROSLAV

VÁLEK

PERFEKT

Poems © Miroslav Válek (dedičia) / LITA, 2015

Design © Pavol Janoško 2015

Cover Design © Pavel Čisárik 2015

Slovak edition © Perfekt 2015

A nad soľ vzácnejšie sú pre človeka nite,
keď nemá, čím by prišil záplatu
na to, čo bolí, čo má zostať skryté
jak chromá ruka pod rukávom kabátu.

Tisíckrát zamkni všetko, čo ťa trápi.
Do krvi zamkni slovo plačúce,
zo živej vody rozumu sa napi,
na jazvy nehľad', nehľad' na srdce.

Tým, čo ťa ľúbia, pre ich lásku luhaj.
Rozkolíš zvony poézie v nociach tesknoty.
Na nebi smutných vyjdi ako dúha,
nad cudzím srdcom, ktoré nenôti.

Domov sú ruky, na ktorých smieš plakať

To bolo vtedy rečí, keď zahynul Ivan Hrozný,
učiteľ dejepisu s večne smutnou tvárou!

Siahol si na život a ani nezaplatil nájomné.

A že tam tak visel

a že tam tak visel ten uličník

a na celý svet vyplazoval jazyk,

to sa mu nedá odpustiť.

Tvárou do ulice, päťami ku dverám,

ako niekto, kto práve vošiel a stojí za záclonou,

ale hlavu naklonenú, akoby uhýbal pred úderom,

a pod nohami plná náruč vzduchu.

Ó, ustielajte vzduch pre tých, čo odchádzajú,

ustielajte plné hrsti voňavého vzduchu,

ktorý ich oddeľuje od zeme.

Tam na ten vzduch si poskladajú svoje žiale

ako košele,

na čistú, ražnú slamu vzduchu.

Keby chodil niekto, čo tak visel,

ten by musel hrozne hlavou kolembať,

ten by musel hrozne hlasno zvonieť.

Každý deň si uväzujem kravatu,

po zvonení zostával som v triede.

*Pamätám sa: vždy nás upozorňoval na podivnú zhodu
letopčtov - a naozaj - už roku 1638 zomrel Johannes
Althaus, starosta emdenský, ktorý celý svoj život*

rozvíjal myšlienku o zvrchovanosti národa,
a o 300 rokov neskoršie sa čosi stalo s hranicami
nášho štátu. Bude to iste tak, ako nám hovorieval:
že totiž dejiny vytvára sila osobnosti a udalosti sa
len prispôsobujú vôli génia.

Ale mne bolo v tom čase všetko ľahostajné.
Hrával som futbal
a miloval Helenu Daňkovú z III. B.

Už pred druhou Púnskou vojnou
sme sa držiavali tajne za

ruky

a o 7 strán ďalej som už tušil,
že to, čím tak vonia, bude škorica
trocha pomiešaná s kôprom.

Cez telocvik sme sedávali na oknách,
knísali nohami
a počúvali monotónnu pieseň:
„... *Gallia est omnis divisa*...”

Vtedy som ešte nevedel, že táto vec
sa stane až o poznanie

neskoršie,

nevidel som život, ako sa obracia k nám chrbtom.
Jedného dňa som otvoril dvere triedy,
v ktorej nebola,
a položil som nohu na xylolit
ako do horiacej trávy.
V ten deň si niesla svoje české meno do Prahy.

Myslel som,
že to bola nevyhnutnosť osudu alebo vôľa bohov,
prосто čosi
ako náhly pád jablka na ostrie noža,
ale jadro veci bolo v niečom inom.

Aj trinásťročné lásky majú svoje dejiny,
krvavé
a ako voda smutné.

Ešte dnes ju vidím,
jej malé nohy s červenými sandálmi
v prachu ciest
- pivonky rastú koreňmi nahor,
zástavy vejú pod kvetmi.

Peši, peši, peši...
Ruky na tvári.

Napokon,
to pekné české meno bolo celkom nanič.
Čoskoro sa mnohým znepáčila jej olivová plet
a modravý lesk vlasov,
pripomínajúci hlaveň pištole.
Za gotickými oknami biskupského gymnázia
sme práve rozoberali tajomstvo večnej pravdy:

*„Memento, homo, quia pulvis es
et in pulverem reverteris...”*

Tak sa teda obrátila na prach.

*Veci sa ďalej vyvíjali normálne. Pretože dejiny
vytvára sila osobnosti a udalosti sa len
prispôsobujú vôli génia, rozhodol sa František
Kaplánek, šofér Červeného kríža, a jemu podobní,
každý s kvapkou cudzej krvi v rodnom liste,
že premenia beh sveta v miestnom meradle.
V tejto súvislosti si spomínam na istú báseň trocha
sentimentálnu. Počul som v nej padať nočné motýle
na sklá okien ako dážd' a kamene.*

Ale v tom období,
v nociach úplného zatemnenia Mesiaca a hviezd
počuli ľudia iné veci,
prostým ucho nezachytiteľné:
presýpanie piesku v okenných tabuliach,
zúfale úsilie stola
vrásť do dlážky,
nehnúť sa
a šumieť korunou,
a potom zrazu
do tmy
ostrý výkrik sviec.

Pokojné a tiché bratstvo kľúčov,
nevydávaj ruke ten, čo otvorí.
Šialená noc sedí na streche
a vypiskuje na deravom komíne,
flauty bazy hrajú v záhradách.
Prekročiť ten strach,
otvoriť dvere
a vidieť, čo sa robí!
Matka! Matka!

Čižmy na schodoch.
A potom doma kvety polievala,
drhla prach dlážky,
strážila lesk okien
a večne mala obe ruky prázdne.

Prezerala si ich večer pod lampou,
prekvapená,
prikladala ich k sebe a odťahovala,
prikladala, odťahovala.
Čo bolo medzi nimi, nikomu nepovedala.

To bola práve tá zvrchovanosť národa:
ruky, ruky.
Ruky volajúce o pomoc,
čierne kmene spáleného lesa,
nad ktorým ani plavá žlna neprepláva,
len sprostáčik vietor tam zdvíha
škridlu popola.

Pominulo sa to,
rozplynulo sa navždy,
no hlboko v hrdle stále zostáva
horká chuť mandlí,
prehltnutých so soľou.

Slza a krv.
Miláčik, neplač.

Budeš raz chodiť do školy
a budú sa ťa pýtať.